

Sygn. akt II AKa 305/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 lutego 2022 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku II Wydział Karny

w składzie:

Przewodniczący: sędzia SA Dorota Wróblewska (spr.)

Sędziowie: SA Andrzej Czarnota

SA Andrzej Rydzewski

Protokolant: stażysta Urszula Drozdowska

przy udziale prokuratora Prokuratury Okręgowej w G. M. W.

po rozpoznaniu w dniu 16 lutego 2022 r.

sprawy z wniosku

J. M.

o zadośćuczynienie – ustawa z dnia 23 lutego 1991 r.

na skutek apelacji wniesionej przez pełnomocnika wnioskodawcy

od wyroku Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 28 lipca 2021 r., sygn. akt **II Ko 88/20**

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie II w ten sposób, że dodatkowo, ponad kwotę zasądzoną w punkcie I, na podstawie art. 8b ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1693) zasądza od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy J. M. kwotę 90 000 (dziewięćdziesiąt tysięcy) złotych tytułem zadośćuczynienia za krzywdę wynikłą z pobytu wraz z matką w więzieniu z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 16 lutego 2022 r.;

II. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok w pozostałej części;

III. kosztami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II AKa 305/21

Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
1CZĘŚĆ WSTĘPNA		

0.11.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

wyrok Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 28 lipca 2021 roku, sygn. akt II Ko 88/20

0.11.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

0.11.3. Granice zaskarżenia

0.11.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia

na korzyść

na niekorzyść

w części

w całości

#

co do winy

#	co do kary	
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
0.11.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	

#	brak zarzutów	
---	---------------	--

0.11.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

1Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

0.12.1. Ustalenie faktów

0.12.1.1. Fakty uznane za udowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
			nie przeprowadzano dowodów przed Sądem odwoławczym		
0.12.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	

0.12.2. Ocena dowodów

0.12.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu

0.12.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu

1STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
	<p>Obrazy przepisów prawa materialnego i przepisów postępowania mającej wpływ na treść wyroku w postaci:</p> <p>1. art. 8b ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 roku o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (dalej „ustawa rehabilitacyjna” lub „ustawa lutowa”) poprzez niewłaściwą jego wykładnię, polegającą na mylnym przyjęciu przez Sąd I instancji jakoby odpowiedzialność</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadne</p> <p># niezasadny</p>

majątkowa Skarbu Państwa określona w art. 8b ust. 1 przywołanej ustawy ograniczała się wyłącznie do szkód i krzywd doznanych bezpośrednio w okresie pobytu z matką w więzieniu lub innym miejscu odosobnienia, podczas gdy wykładany przepis wskazuje na wszystkie szkody i krzywdy powstałe w wyniku narodzin w czasie odbywania przez matkę kary orzeczonej nieważnym wyrokiem, wydanym jako represja za walkę niepodległościową;

2. w konsekwencji powyższego obraży art. art. 445 k.c. w zw. z art. 8b ust. 1 ustawy lutowej poprzez ich niewłaściwą wykładnię, polegającą na odmowie przyjęcia adekwatnego związku przyczynowo – skutkowego pomiędzy dokonaniem na skutek faktu narodzin w więzieniu w trakcie wykonywania nieważnego wyroku wydanego jako represja za walkę niepodległościową – umieszczeniu Wnioskodawcy w sierocińcu w G. a krzywdą Wnioskodawcy doznaną podczas jego pobytu w sierocińcu w G. aż do osiągnięcia pełnoletniości;

3. ewentualnie, w przypadku uznania przedstawionych zarzutów za niezasadne, obraży art. 7 i 410 k.p.k. poprzez oparcie wyroku jedynie na części okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej, którym Sąd przydał przymiot wiarygodności w całości, a także poprzez dokonanie przez Sąd dowolnej (w miejsce swobodnej) oceny dowodów, bez ich całościowego rozważenia, a przede wszystkim dokonanie tej oceny wbrew zasadom logicznego rozumowania i wbrew zasadom wiedzy i doświadczenia życiowego, a to poprzez to, że Sąd mylnie odmówił adekwatnego

	<p>związku przyczynowego pomiędzy narodzinami Wnioskodawcy w więzieniu i implikowanym tym faktem umieszczeniem Go w sierocińcu w G. a krzywdą Wnioskodawcy doznaną na skutek jego więziennych narodzin i umieszczenia w sierocińcu, wskutek czego Sąd oddalił wniosek w znacznej części, a powinien był go uwzględnić całości, co nie tylko mogło, ale w sposób oczywisty miało decydujący wpływ na wynik postępowania i treść wyroku;</p> <p>4. art. 8b ust. 1 ustawy lutowej w zw. z art. 445 § 1 k.c. poprzez niewłaściwe zastosowanie i zasądzenie zadośćuczynienia w kwocie znacznie niższej niż należna, tj. „odpowiednia”, nawet przy przyjęciu skrajnie zawężonych granic odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa wobec Wnioskodawcy zakreślonych przez Sąd I instancji.</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>		
<p>Apelacja pełnomocnika J. M. okazała się częściowo zasadna. Rację należało przyznać apelującemu w tej części, w której podniósł zarzut obrazy prawa materialnego, to jest art. 8b ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 roku o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (dalej „ustawa lutowa”) poprzez jego błędną wykładnię, a w konsekwencji obrazę art. 445 § 1 k.c.</p> <p>W przedmiotowej sprawie wadliwość wykładni przepisu art. 8b</p>		

ust. 1 ustawy lutowej sprowadzała się do uznania przez Sąd I instancji, że określone nim prawo do odszkodowania i zadośćuczynienia dla dziecka matki pozbawionej wolności, wobec której stwierdzono nieważność orzeczenia, przysługuje wyłącznie za okresy gdy dziecko przebywało wraz z matką w więzieniu, jak i którego matka w okresie ciąży przebywała w więzieniu. W konsekwencji uznaniu, że zadośćuczynienie nie przysługiwało wnioskodawcy za okres wykraczający poza te dwa wyżej wskazane. To stało się przyczyną wyrażenia przez Sąd Okręgowy niesłusznego wniosku, że J. M. nie przysługiwało w ogóle zadośćuczynienie za okres pobytu w sierocińcu.

W odniesieniu do omawianego zagadnienia, zgodzić należało się z pełnomocnikiem wnioskodawcy, który w apelacji wskazał, że zadośćuczynienie z art. 8b ust. 1 ustawy lutowej przysługuje za krzywdy a nie za „okresy”.

Analizując treść tego przepisu: „Dziecku matki pozbawionej wolności, wobec której stwierdzono nieważność orzeczenia, które przebywało wraz z matką w więzieniu lub innym miejscu odosobnienia lub którego matka w okresie ciąży przebywała w więzieniu lub innym miejscu odosobnienia, przysługuje od Skarbu Państwa odszkodowanie za poniesioną szkodę i zadośćuczynienie za doznaną krzywdę” trzeba zauważyć, że ustawodawca wskazał elementy, które muszą wystąpić, aby możliwe było stwierdzenie po

stronie dziecka uprawnienia do dochodzenia odszkodowania i zadośćuczynienia. Konieczne jest więc ustalenie, że matka dziecka była pozbawiona wolności, stwierdzono wobec niej nieważność orzeczenia, a dziecko przebywało wraz z matką w więzieniu lub innym miejscu odosobnienia, lub matka okresie ciąży przebywała w więzieniu lub innym miejscu odosobnienia. W przypadku spełnienia tych warunków – dziecku przysługuje prawo do dochodzenia odszkodowania i zadośćuczynienia.

W żaden sposób

z treści tego przepisu nie wynika, by roszczenia te musiały być wyłącznie związane ze szkodą, czy krzywdą doznanyymi w okresach pobytu dziecka

z matką (czy matki w ciąży) w więzieniu lub innym miejscu odosobnienia. Takie rozumienie tego przepisu pozostawałoby w sprzeczności z teorią adekwatnego związku przyczynowego.

W wyroku z dnia 18 maja 2000 r. Sąd Najwyższy wskazał: „Ogólnie trzeba przyjąć, że w kwestiach z zakresu prawa materialnego nie uregulowanych

w rozdziale 58 k.p.k. mają wprost zastosowanie przepisy kodeksu cywilnego odnoszące się zwłaszcza do problematyki zasad ustalania zaistnienia szkody

i krzywdy (w tym również kwestia związku przyczynowego), określenia wysokości odszkodowania, zadośćuczynienia, przyczynienia się do powstania szkody itd. (...). Dotyczy to więc zastosowania i to właśnie wprost, a nie tylko odpowiednio, również art. 361 k.c.”(II KKN 479/98, LEX nr 50916).

Nie ma wątpliwości, że koncepcja ta znajduje zastosowanie w niniejszym postępowaniu, zwłaszcza

gdy roszczenia z rozdziału 58 kodeksu postępowania karnego, jak i te, o których mowa jest w ustawie rehabilitacyjnej z lutego 1991 r., mają charakter cywilno – prawny, chociaż orzeka o nich sąd karny. Artykuł 361 § 1 k.c. wskazuje przesłanki odpowiedzialności

odszkodowawczej, jakimi są: zachowanie się odpowiedzialnego, szkoda, która jest wynikiem tego zachowania, oraz normalny związek przyczynowy łączący zachowanie odpowiedzialnego ze szkodą. Przepis ten określa za jakie skutki działania lub zaniechania odpowiada podmiot zobowiązany do naprawienia szkody. Muszą to być „normalne” następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła.

Sąd odwoławczy prezentuje stanowisko, zgodnie z którym nie jest zasadne założenie, że zadośćuczynienie, jak i odszkodowanie (zarówno zasądzone w trybie k.p.k., jak i na gruncie „ustawy lutowej”) jest ograniczone do krzywdy

i szkody doznanej jedynie w okresie pozbawienia wnioskodawcy i jego matki wolności. Przyjmując takie założenie odrzuca się bowiem jednocześnie możliwość przyjęcia, że krzywda i szkoda, jakiej doznaje osoba pozbawiona wolności wraz z matką, może powstać także w okresie po odzyskaniu przez nią wolności, będąc jednocześnie jego następstwem. Dlatego też Sąd odwoławczy w niniejszej sprawie nie podziela stanowiska wyrażonego w wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 26 września 2019 roku, sygn. akt II AKa 292/19 (LEX nr 27441687), w części, w której wskazano, że „przedmiotem regulacji art.

8b wskazywanej wyżej ustawy jest wyłącznie okres przebywania dziecka razem z pozbawioną wolności matką. Przebywanie w domu dziecka lub innej formie pieczy zastępczej, nie mieści się już w ramach nakreślonych znamionami „przebywało wraz z matką”. Jak już wskazano, mając na uwadze adekwatny związek przyczynowy, istotne jest ustalenie, że Skarb Państwa

w niniejszej sprawie ponosi odpowiedzialność odszkodowawczą wobec dziecka matki pozbawionej wolności, wobec której stwierdzono nieważność orzeczenia, a które wraz z matką przebywało w więzieniu lub matka w okresie ciąży tam przebywała, za wynikłą stąd szkodę i krzywdę. Tak więc, brak racjonalnych podstaw, by ograniczyć roszczenia dziecka wyłącznie do czasu pobytu wraz

z matką w więzieniu lub innym miejscu odosobnienia, z tego powodu, że ustawodawca w omawianym przepisie art. 8b ust. 1 ustawy lutowej użył sformułowania „przebywało wraz z matką”. To sformułowanie określa bowiem źródło szkody lub krzywdy, nie oznacza natomiast nakazu orzekania odszkodowania lub zadośćuczynienia za szkodę i krzywdę powstałe w samym czasie pozbawienia wolności.

Istotne jednocześnie jest rozstrzygnięcie zagadnienia, czy zgodnie z treścią omawianego przepisu szkoda i krzywda muszą pozostawać w bezpośrednim związku przyczynowym z pozbawieniem wolności matki i dziecka. W ocenie Sądu odwoławczego, niezależnie od braku użycia przez ustawodawcę sformułowania, jak w przepisie art. 8 ust. 1 ustawy lustracyjnej „wynikłe

z wydania lub wykonania orzeczenia albo decyzji”, to sposób konstrukcji art. 8b ust. 1 tej ustawy wskazuje na konieczność zaistnienia bezpośredniego związku przyczynowego pomiędzy szkodą i krzywdą, a przebywaniem przez dziecko wraz z matką pozbawioną wolności w więzieniu, bądź pobytem matki w okresie ciąży w więzieniu, lub innym miejscu odosobnienia.

Taka wykładania art. 8b ust. 1 ustawy lutowej nie stoi w sprzeczności

z wykładnią historyczną tego przepisu, podczas której niezbędne jest prawidłowe odczytanie woli ustawodawcy. Jak wynika z uzasadnienia senackiego projektu zmiany „ustawy lutowej” do uchwały Senatu z dnia 10 listopada 2017 roku „Założenie racjonalnego ustawodawcy, jak również wartości konstytucyjne demokratycznego państwa prawnego wyrażone w art. 2 Konstytucji w powiązaniu z gwarancjami nietykalności i wolności osobistej z art. 41 Konstytucji, uzasadniają umożliwienie przez ustawodawcę, aby dzieci które jako małoletnie były więzione na mocy uznanych za nieważne orzeczeń sądowych, mogły ubiegać się o odszkodowanie i zadośćuczynienie, gdyż zarówno one jak i ich rodzice byli bezprawnie więzieni. Należy też uznać, że każdy bezprawny pobyt człowieka, niezależnie od jego stopnia rozwoju, w więzieniu lub innym miejscu odosobnienia, związany ze stosowaniem przez państwo represji wobec jednostek, stanowi naruszenie konstytucyjnego prawa podmiotowego do godności ludzkiej wyrażonego w art. 30 Konstytucji. Projekt ustawy (...) rozszerza katalog osób mogących ubiegać się na drodze sądowej

o odszkodowanie za poniesioną szkodę i zadośćuczynienie za doznaną krzywdę, wynikłe z wykonania uznanego za nieważne orzeczenia sądowego”.

Ustawodawca rozszerzył więc katalog osób mogących ubiegać się o odszkodowanie i zadośćuczynienie o dzieci, które też były więzione i brak podstaw do przyjęcia, że ich szkoda i krzywda mogłaby nie być wynikiem, jak w przypadku więzionej matki, wykonania uznanego za nieważne orzeczenia.

Trzeba przy tym odwołać się do podzielanego przez Sąd odwoławczy postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 19 kwietnia 2017 roku, sygn. akt V KK 34/17 (LEX nr 2305929) zgodnie z którym „Do wykazania związku przyczynowego, o którym mowa w art. 361 § 1 k.c., niezbędnym jest sprawdzenie, czy zdarzenie rozważane jako przyczyna szkody jest powiązane ze szkodą związkiem opartym na warunku koniecznym (*conditio sine qua non*). Związek ten wyraża się w tym, że bez danego zdarzenia szkoda w ogóle nie wystąpiłaby. Pozytywna odpowiedź na tak zadane pytanie pozwala na dalsze wnioskowanie, a mianowicie zbadanie, czy szkoda jest normalnym następstwem określonego zdarzenia. Dane zdarzenie jest natomiast normalnym skutkiem innego zdarzenia, jeśli to ostatnie zwiększa prawdopodobieństwo wystąpienia tego pierwszego.,,

W przedmiotowej sprawie, w której oceniano wyłącznie rozmiar krzywdy doznanej przez wnioskodawcę, należało stwierdzić, że oprócz tej prawidłowo ustalonej

przez Sąd I instancji, a doznanej w okresie pobytu J. M.

w więzieniu wraz z matką oraz gdy matka w okresie ciąży przebywała w więzieniu, za którą zasądzono na jego rzecz odpowiednią do rozmiaru tej krzywdy kwotę zadośćuczynienia w wysokości 660 000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku, pominięto krzywdę, której doświadczył wnioskodawca w pierwszych miesiącach po umieszczeniu go w sierocińcu, a która bezpośrednio wynikała z jego uprzedniego pobytu wraz z matką w więzieniu.

Trzeba przypomnieć, że jak prawidłowo ustalił Sąd I instancji, gdy matka wnioskodawcy został pozbawiona wolności w dniu 22 września 1954 roku była już w ciąży, J. M. urodził się (...) i przebywał wraz z matką w więzieniu do 9 czerwca 1957 roku, następnie został umieszczony

w państwowym sierocińcu, gdzie przebywał do 18 roku życia. Matka wnioskodawcy została zwolniona z Centralnego Więzienia w G. (wcześniej przebywała w Areszcie Śledczym we W. i Zakładzie Karnym w F.), w wyniku przedterminowego zwolnienia, w lipcu 1957 roku.

W przekonaniu Sądu odwoławczego pomiędzy krzywdą doznaną przez wnioskodawcę w pierwszych sześciu miesiącach po umieszczeniu go w sierocińcu, a uprzednim pozbawieniem wolności wraz z matką zachodzi bezpośredni związek oparty na warunku koniecznym. Nie ma bowiem wątpliwości, że bez pozbawienia wolności jego matki, która była w ciąży

i następnie urodziła wnioskodawcę w więzieniu, gdzie ten z nią przebywał,

a zatem też był pozbawiony wolności, nie doszłoby do umieszczenia go w sierocińcu, co było zgodne z obowiązującymi wówczas przepisami i powinno nastąpić nawet wcześniej niż miało miejsce, a zatem bez pozbawienia wolności wraz z matką nie nastąpiłaby krzywda związana z jego pobytem w sierocińcu, w pierwszych jego miesiącach. Krzywda ta, w zaistniałej sytuacji, gdy umieszczenie wnioskodawcy w sierocińcu, było wynikiem pozbawienia wolności matki i wnioskodawcy w więzieniu, jest normalnym następstwem tego pozbawienia wolności. Bez wątpienia, umieszczenie wnioskodawcy w sierocińcu było normalnym skutkiem omawianego pozbawienia wolności, skoro to pozbawienie wolności zwiększało prawdopodobieństwo umieszczenia dziecka kobiety pozbawionej wolności w sierocińcu, które tylko przez określony przepisami czas mogło przebywać z matką w więzieniu (w tym wypadku wbrew przepisom nieco dłużej). W każdym razie rozłąka z matką po upływie określonego przepisami czasu, była nieunikniona, a w niniejszej sprawie przybrała postać umieszczenia w sierocińcu. Przy czym o bezpośrednim związku cierpień wnioskodawcy, który został tam umieszczony, z pozbawieniem go wraz z matką wolności, można mówić wyłącznie w przypadku pierwszych miesięcy tego umieszczenia. Zrozumiała jest bowiem sytuacja, w której matka, po opuszczeniu więzienia musiała dysponować czasem niezbędnym do zorganizowania sobie życia w sposób, który umożliwiłby jej przejęcie sprawowania opieki nad dzieckiem. Z pewnością nie mogła

tego uczynić do czasu opuszczenia więzienia w lipcu 1957 roku. Następnie, uznano, że około 5 miesięcy, kierując się zasadami doświadczenia życiowego, a także wiedzy

o ówczesnych realiach, było okresem wystarczającym, by zorganizować sobie życie w sposób umożliwiający przejęcie opieki nad dzieckiem umieszczonym

w domu dziecka. W przedmiotowej sprawie nie wykazano, by było inaczej,

a więc, że matka wymagała dłuższego czasu. Dlatego przyjęto, że krzywda wynikła z umieszczenia i pobytu przez 6 miesięcy przez wnioskodawcę

w sierocińcu pozostawała w bezpośrednim, adekwatnym związku przyczynowym z jego i matki uprzednim pozbawieniem wolności. Nie można było natomiast przyjąć, wbrew przekonaniu apelującego, takiego bezpośredniego związku z krzywdą wynikłą z dalszego pobytu wnioskodawcy

w sierocińcu, ponieważ ten dalszy pobyt był wynikiem decyzji podjętej przez jego matkę, która po prostu porzuciła własne dziecko. Zatem ta krzywda pozostawała w związku z zachowaniem matki wnioskodawcy, która jak wynika z trafnych ustaleń faktycznych Sądu Okręgowego - podjęła nieskuteczne próby skontaktowania się z nim dopiero w 1985 roku i kolejnych latach dziewięćdziesiątych.

Dlatego też, Sąd odwoławczy uznał, że wnioskodawcy należy się w oparciu o art. 8b ust. 1 ustawy lutowej dodatkowe zadośćuczynienie za krzywdy, których doświadczył przez kolejnych 6 miesięcy po umieszczeniu go w sierocińcu. Na tę krzywdę składały się bez wątpienia bardzo

przykre cierpienia psychiczne J. M., który gdy został tam umieszczony miał około 2 lata i 3 miesiące. Cierpienia te wiązały się z całkowitym odseparowaniem go od matki, a zatem brakiem z jej strony jakiegokolwiek troski, opieki i czułości. Wnioskodawca nie doświadczył w tym czasie zaspokojenia potrzeb emocjonalnych ze strony matki, a to jak wynika z opinii sądowo – psychiatryczno – psychologicznej, która nie była kwestionowana przez strony w niniejszej sprawie, nie budziła też wątpliwości Sądu odwoławczego, również rodziło u niego wysoki poziom neurotyzmu i kształtowanie się osobowości depresyjnej. Biegli wprost stwierdzili, że także ten okres, tak jak wcześniejszy, spowodował u opiniowanego wysoki poziom neurotyzmu, który skutkowało kształtowaniem się osobowości depresyjnej i spowodował skłonność do ujawnienia się w życiu dorosłym depresji na podłożu wskazanej osobowości (k. 67-72). Wobec tego, Sąd odwoławczy uznał, że kwotą zadośćuczynienia odpowiednią, a więc adekwatną do doznanej we wskazanym okresie krzywdy jest 90 000 złotych.

Mając to na uwadze, Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok w punkcie II w ten sposób, że dodatkowo, ponad kwotę zasądzoną w punkcie I, na podstawie art. 8b ust. 1 ustawy lutowej zasądził od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy J. M. kwotę 90 000 złotych tytułem zadośćuczynienia za krzywdę wynikłą z pobytu wraz z matką w więzieniu z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 16 lutego 2022 roku.

Na uwzględnienie nie zasługiwała apelacja pełnomocnika w pozostałej części.

Poza omówionym uchybieniem, Sąd Okręgowy oceniając rozmiar doznanej krzywdy, która powinna zostać skompensowana poprzez zasądzenie odpowiedniej kwoty zadośćuczynienia, uwzględnił wszystkie istotne okoliczności, mające znaczenie dla oceny rozmiaru krzywdy wnioskodawcy, a jednocześnie właściwie je wyważył, bez konieczności ponownego przytaczania przedstawionych w tym zakresie rozważań, niezależnie od przedstawionego sposobu wyliczenia rozmiaru zadośćuczynienia, który zasadnie nasuwał zastrzeżenia apelującego.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, łączna kwota zadośćuczynienia w wysokości 690 000 złotych jest proporcjonalna, adekwatna do doznanej przez J. M. krzywdy wynikającej z pobytu wraz z matką w więzieniu (również w czasie, gdy ta była w ciąży), uwzględnia właściwie całokształt okoliczności mających wpływ na jej rozmiar i stanowi rzeczywistą jej rekompensatę. Odpowiada kryteriom zadośćuczynienia słusznego, jak i niewygórowanego.

Nie ma wątpliwości, że odpowiednia kwota zadośćuczynienia, o której mowa w art. 445 § 1 k.c., ma służyć złagodzeniu doznanej krzywdy, a jednocześnie nie może być źródłem wzbogacenia. Z jednej więc strony winna rekompensować krzywdę wnioskodawcy, z drugiej uwzględniać poziom stopy życiowej społeczeństwa, aktualne stosunki

<p>majątkowe, a więc powinna mieścić się w rozsądnych granicach. Zasądzenie wnioskowanej przez pełnomocnika kwoty zadośćuczynienia w żądanej wysokości 2 000 000 złotych, byłoby równoznaczne z nieuzasadnionym wzbogaceniem się wnioskodawcy, w części przekraczającej zasądzoną ostatecznie kwotę 690 000 złotych.</p> <p>Mając na uwadze, że apelujący nie przytoczył argumentów, które przemawiałyby za podwyższeniem kwoty zadośćuczynienia, powyżej orzeczonej przez Sąd I instancji i Sąd odwoławczy, utrzymano w mocy zaskarżony wyrok w pozostałej części.</p>	
Wniosek	
o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie wniosku w całości.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.	
Wniosek częściowo zasadny, z powodów wskazanych we wcześniejszej części uzasadnienia.	

1OKOLICZNOŚCI UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	PODLEGAJĄCE
	Brak
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności	
1ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	

0.15.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
0.1II.	Przedmiot utrzymania w mocy
o.1Utrzymano w mocy zaskarżony wyrok w pozostałej części, a więc nie objętej zmianą zawartą w pkt I.	
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy	
W pozostałym zakresie, a więc poza tym, w którym apelacja została częściowo uwzględniona - brak zasadności przedstawionych zarzutów; brak okoliczności, które należałoby uwzględnić z urzędu.	
0.15.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
	Przedmiot i zakres zmiany
o.o.1I. Zmieniono zaskarżony wyrok w punkcie II w ten sposób, że dodatkowo, ponad kwotę zasądzoną w punkcie I, na podstawie art. 8b ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 roku o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz.1693) zasądzono od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy J. M. kwotę 90 000 (dziewięćdziesiąt tysięcy) złotych tytułem zadośćuczynienia za krzywdę wynikłą z pobytu wraz z matką w więzieniu z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 16 lutego 2022 roku.	
Zwięźle o powodach zmiany	
Powody zmiany zostały przedstawione we wcześniejszej części niniejszego uzasadnienia.	

0.15.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji	
--	--

0.15.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylecia		
1.1.		# art. 439 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylecia		
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylecia		
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylecia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylecia		
0.15.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
0.15.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
1 Koszty Procesu		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
--------------------------------	-------------------------

III.	Na podstawie art. 13 ustawy z dnia 23 lutego 1991 roku o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego obciążono kosztami postępowania odwoławczego Skarb Państwa.
------	---

1PODPIS

0.11.3. Granice zaskarżenia			
Kolejny numer załącznika	1		
Podmiot wnoszący apelację	pełnomocnik wnioskodawcy		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	rozstrzygnięcie o oddaleniu roszczenia o zadośćuczynienie ponad zasądzoną kwotę, tj. z pkt II wyroku		
0.11.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
0.11.3.2. Podniesione zarzuty			

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	

#	brak zarzutów		
0.11.4. Wnioski			
#	uchylenie	#	zmiana